

"Fiscale amnestie is onbespreekbaar"

Regeringscommissaris Alain Zenner (PRL) voert een door vriend en vijand geloofde strijd tegen de grote fiscale fraude. Alleen zit bij velen de schrik erin dat de administratie haar kanon op muggen zal richten.

Wetstraat 12, benedenverdieping van het kabinet van minister van Financiën *Didier Reynders* (PRL). Van hieruit coördineert regeringscommissaris *Alain Zenner* straks al achttien maanden lang de strijd tegen de fiscale fraude en de vereenvoudiging van de fiscale procedures.

Zenner kan u niet onbekend zijn. De Brusselse advocaat is de gewezen curator van het Waalse staalbedrijf *Forges de Clabecq* die met bebloed gezicht voor de televisiecamera's verscheen nadat hij klappen had gekregen van de uiterst linkse vakbondsman *Roberto D'Orazio*. Nu heeft de eerste luitenant van Reynders de opdracht om zelf de figuurlijke meppen uit te delen, vooral wanneer hij georganiseerde fraude vermoedt.

TRENDS. De vrees leeft dat de administratie, bij gebrek aan middelen, vooral de gemakkelijkst te controleren belastingplichtigen zal aanpakken. Welke fraude bestrijdt u?

ALAIN ZENNER. (REGERINGSCOMMISSARIS). "De grote fiscale fraude, of het gebruik van complexe mechanismen en de werkmethodes met een internationale dimensie. In essentie gaat het over een strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit van grote omvang, die gebruikmaakt van gesofisticeerde en kunstmatige structuren. Dikwijls worden die uitgedokterd door maffioze organisaties waarvan de activiteiten, buiten elk economisch project om, specifiek gericht zijn op het ontduiken van de belastingen. Ik wil de fraudeurs aanpakken waar het schoentje knelt. Ik denk dan in eerste instantie aan de BTW-carrousels en de minerale-oliefraude."

Waarom precies die sectoren?

"Omdat de criminaliteit er in de jaren negentig sterk toenam. Tegenwoordig hoef je maar één keer op een computermuis te klikken om aanzienlijke kapitalen van de ene kant van de planeet naar de andere kant te sturen. Dat maakt er de fiscale controle niet gemakkelijker op. Wat ik wil bestrijden zijn de constructies waarbij fiscale spitstechnologie afglijdt naar oplichting, zoals bij frauduleuze kasgeldvennootschappen.

"Maar ik beklemtoon dat ik geen heksenjacht wil ontketenen tegen onze medeburgers. Voor de belastingplichtigen willen we de fiscale procedures vereenvoudigen, door duidelijke regels op te stellen en de correcte toepassing ervan te garanderen. Het gebruik van het internet wordt belangrijk bij het indienen van de aangifte. Sinds 11 februari 2002 kunnen alle ondernemingen hun BTW-aangifte indienen via het *Intervat*-systeem www.minfin.fgov.be. Zodra de modernisering van de informatica achter de rug is, zullen alle formulieren on line verstuurd kunnen worden. Belangrijk is dat we op die manier minder ambtenaren hoeven in te zetten voor puur materiële taken. Zo komen er mensen vrij voor de controlediensten."

Hoeveel crimineel geld gaat er in het zwarte circuit om?

"Het is geen gemakkelijke opdracht om de omvang van de fraude in te schatten. Er bestaan trouwens geen statistieken over. Bovendien is de ernstige en georganiseerde fiscale fraude maar één facet van fiscale fraude, die zelf ook maar een segment van de ondergrondse economie is. Op basis van de studies van professor emeritus *Max Frank (ULB)* hoor je dikwijls dat het belastingverlies door alle vormen van fiscale fraude jaarlijks op 14 à 17,5 miljard euro komt. Daarvan zou 1,25 à 2,5 miljard euro crimineel geld zijn. Maar bewust een valse aangifte indienen is óók een vorm van fiscale criminaliteit, want eigenlijk pleeg je schriftvervalsing met de bedoeling de staat op te lichten."

Hoe wilt u het criminele zwarte circuit controleren?

"Dat hangt samen met de algemene controlebevoegdheden van de fiscus. Die zijn beperkter dan bijvoorbeeld in Amerika. De Amerikaanse fiscus heeft de kredietkaartmaatschappijen gevraagd om alle betalingen van alle Amerikaanse staatsburgers in de Cariben mee te delen. Bij ons is zo iets ondenkbaar. De wetten op de privacy en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer maken dergelijke fiscale onderzoeken onmogelijk. Daarom heb ik een commissie Fiscaliteit en Privacy opgericht die over deze problematiek moet nadenken."

Heeft de wet op de privacy geen omgekeerd effect, dat de fraudeur beschermt?

"De fiscus stuit inderdaad op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij doorgedreven fiscale controles, terwijl de grote fraudeurs de privacy van onze controleurs schenden. Ze deinzen er niet voor terug om onze speurders te intimideren of hun familie te bedreigen. Daarom maak ik werk van een adequate bescherming van de ambtenaren die met de grote fraudezaken belast zijn. Ze krijgen bijvoorbeeld anonieme nummerplaten of geheime telefoonnummers."

Is het realistisch dat, met de bekende BTW-fraude in de carrouzels voor ogen, de staat grote BTW-tegoeden blijft uitbetalen?

"Grote bedragen zullen alleen nog worden terugbetaald na een ernstige controle van de boekhouding van elke belastingplichtige die een teruggave vraagt. Ter gelegenheid van de externe begrotingscontrole van juli 2001 gelastte de regering me onder andere met het onderzoek van eventuele bijzondere BTW-mechanismen en de versterking van de controles op de BTW-teruggave. We zullen de historiek en de wettelijke oorsprong van de BTW-tegoeden grondig nagaan. "Op basis van die maatregelen is *Aquafin* tegen de lamp gelopen. Het gaat hier om een dossier van één belastingplichtige die op tien jaar 25 miljoen euro aan BTW heeft gerecupereerd. De oorsprong van de door *Aquafin* teruggevraagde BTW-tegoeden ligt in het verschil tussen de tegen 21% belaste bouw van de waterzuiveringsstations, en de foutieve toepassing van het verlaagde tarief van 6% op de waterzuivering zelf sinds 1 januari 1993. Ik vraag me af of de verkeerde toepassing van een BTW-tarief als ernstige en georganiseerde fiscale fraude kan worden beschouwd. Daarbij moet ik echter ook opmerken dat ik pleit voor de invoering van het beginsel van het wettig vertrouwen van de burger in de fiscale administratie. In het dossier-*Aquafin* werden over de jaren heen diverse controles uitgevoerd door verschillende ambtenaren. Omdat in het stadium van de controle geen opmerkingen werden geformuleerd, zal het dossier waarschijnlijk op een rechtszaak uitdraaien."

Is die aanpak niet behoorlijk streng?

"We moeten preventief te werk gaan. De vermoedens van witwassen moeten uitgebreid worden tot alle fiscale misdrijven die bestraft worden met een maximale gevangenisstraf van meer dan één jaar, zodat alle fiscale misdrijven onder het toepassingsgebied van de preventieve witwaswet zullen vallen. Die uitbreiding volgt uit

de Europese richtlijn van 4 december 2001. We moeten ook de voorwaarde stellen dat het om belangrijke bedragen moet gaan. Wie een buitenlandse bankrekening heeft, maar "nihil" invult op zijn aangifte, maakt zich schuldig aan schrieffervalsing met een maximumstraf van vijf jaar. Dat misdrijf valt dus onder de witwaswetgeving."

Hoe staat u dan tegenover de courante praktijk van particulieren die hun zwart geld in bepaalde beleggingsproducten stoppen, om na verloop van meer dan zeven jaar met wit geld naar buiten te kunnen komen?

"Als kan aangetoond worden dat de betrokkene daarmee de bedoeling had om te spelen op de verjaringstermijn en zodoende zijn zwart geld wit te wassen, dan zal de fiscus zich burgerlijke partij kunnen stellen om de ontdoken belasting alsnog in te vorderen."

Als ook de burger in de strijd tegen de criminele fraude hard aangepakt kunnen worden, is het misschien aangewezen om een milde fiscale amnestie in te bouwen?

"Fiscale amnestie is voor mij onbespreekbaar. Maar ik denk wel dat de burger zich op termijn moet kunnen regulariseren. Hierover heb ik nog geen conclusie bereikt, want er zijn verschillende bezwaren - zowel van ethische, economische, juridische als politieke aard - tegen een regularisatie. En dan blijft de vraag tegen welke aanslagvoet dergelijke regularisatie zou moeten kunnen. De meningen hierover zijn verdeeld. Het is niet gemakkelijk om het volledige politieke spectrum te overtuigen. Op dit vlak is er momenteel ook geen enkele politieke druk waar te nemen. Ik heb trouwens de indruk dat spreken over maatregelen van fiscale regularisatie de beste manier is om het te doen mislukken."

Werner Niemegeers

DE 6 STOKPAARDJES VAN ZENNER

1. Meer personeel. Sinds zijn aanstelling in oktober 2000 heeft regeringscommissaris *Alain Zenner* ervoor gezorgd dat de belastingdiensten over extra personeel konden beschikken. In november 2001 werden tien fiscale specialisten ingezet in de strijd tegen de economische en financiële delinquentie. Er kwamen ook 52 ambtenaren van Douane en Accijnzen bij. Tegen 1 mei 2002 moet het kader van zestien fiscale betrekkingen bij de parketten en de arbeidsauditoraten ingevuld zijn

2. Meer controles. Zennersactieplan leidde tot een navordering van ongeveer 25 miljoen euro ontdoken BTW. Op basis van 'knipperlichten' werd een detectiesysteem tegen fraude operationeel in de computerprogramma's van de BTW-administratie. Daardoor zijn de controles op de kwartaalteruggaven gestegen van 16% naar 44%.

3. Stromannen weren. Elke aanvraag voor een nieuw BTW-nummer wordt aan een grondig onderzoek onderworpen. Persoonlijk contact tussen de aanvrager en de administratie moet stromannen en schermvennootschappen helpen weren.

4. Informatica voor risicoanalyses. België trekt 65 miljoen euro uit voor de informatisering van Financiën. Momenteel wordt werk gemaakt van een risicoanalysesysteem en de opmaak van nieuwe gegevensbanken.

5. Controle op faillissementen. De commissie Justitie van de Senaat werkt aan een wijziging van de faillissementswetgeving. Failliete ondernemingen worden verplicht een vereffeningsbalans op te maken. Dat vergemakkelijkt de vaststelling van de oorzaken en omstandigheden van het faillissement, én van de aansprakelijkheid van de bestuurders die zich aan ernstige en georganiseerde fraude schuldig hebben gemaakt.

6. Onafhankelijkheid van adviseurs. In de strijd tegen de grote fiscale fraude moet de onafhankelijkheid gegarandeerd zijn van bankbedienden die belast zijn met de eerbiediging van de bepalingen van de antiwitwaswetgeving. Daarom zullen advocaten, net als de andere juridische onafhankelijke beroepen, voor hun adviserende activiteiten preventief aan de antiwitwasregeling worden onderworpen.

OOK U KUNT EEN VERGOEDING EISEN VAN FRAUDEURS

Onder 'fiscale fraude' valt volgens *Alain Zenner* ook 'oneerlijke mededinging'. Hij schaart zich achter het *Hof van Cassatie*, dat heeft geoordeeld dat een handelaar die zijn fiscale verplichtingen naleeft maar failliet gaat omdat zijn concurrenten frauderen, een schadevergoeding kan vragen. Dit opmerkelijke arrest betekent dat iedereen die bewijst dat hij door een (fiscaal) misdrijf persoonlijk en rechtstreeks wordt geschaad, een vergoeding kan vragen van de fraudeurs voor de schade die hij heeft geleden wegens de oneerlijke concurrentie.

De zaak ging aan het rollen door een vishandelaar uit Oostende, die klacht indiende tegen de illegale praktijken van zijn concurrenten. Hij wees erop dat ze op grote schaal vis in het zwart verkochten, zodat niemand nog geïnteresseerd was in de aankoop van zijn producten. Hij ondervond niet alleen commerciële schade, hij werd uitgelachen door klanten én verbalisanten omdat hij de fiscale en sociale wetgeving naleefde.

Niet alleen op fiscaal vlak geldt zo'n individueel vorderingsrecht. Zenner wijst erop dat iedereen de RSZ kan aanschrijven met de vraag of iemand een achterstand heeft opgebouwd in de betaling van de sociale bijdragen. Uit zijn advocatenpraktijk verwijst hij naar rechtspraak over een zaak van een handelaar in elektrische huishoudapparaten die abnormale kortingen kon toestaan doordat hij zijn sociale bijdragen niet betaalde. Zijn concurrenten zijn erin geslaagd om op basis van de eerlijke handelspraktijken een gerechtelijk verbod op diens frauduleuze activiteiten te doen uitvaardigen.